

השתלמות מורי תרבות יהודית-ישראלית כיתות ג-ד / נובמבר 2021 – מרץ 2022 מרחשוון תשפ"ב – אדר א' תשפ"ב

מספר יחידה	נושא	תאריך/ טווח תאריכים	סוג יחידה	מטרות תוכן	מטרות דידקטיות	משאבי למידה	פעילויות	שעות השתלמות
1	פתיחה והיכרות: חז"ל – נעים להכיר	8/11/21 20:30-22:00	סינכרוני	לגרות את המחשבה על דילמות רחב בארון הספרים היהודי בכלל ובספרות חז"ל בפרט. להכיר באופן שיטתי את חז"ל ואת ספרות חז"ל, כמבוא לעיסוק בספרות האגדה ובפרקי אבות.	להפיל מחסומי פחד מפני הטקסטים. להכיר כלים חדשים ללמידה מרחוק. לחשוף את המורים לעושר של ספרות חז"ל. לתרגל התמצאות בספרות חז"ל באופן מקוון.	אתר מודל טקסטים מתכנית הלימודים לכיתות ג-ד Mentimeter Sefaria	היכרות סביב טקסטים מעוררי השראה. מבוא קצר לספרות חז"ל. התנסות ראשונית בזיהוי טקסטים ובתשומת לב להבדלים ביניהם.	2
2	בין חומר לרוח בתרבות היהודית	15/11/21 20:00-22:00	סינכרוני ערב עיון בשיתוף משרד החינוך, קרן תל"י ומטח	<ul style="list-style-type: none"> לתת נקודת מבט חדשה להתבוננות על חנוכה כמקרה בוחן ליחס אל תרבות החומר אל מול הרוח (והאור כמייצג של הרוח). לעין במקורות ולעמוד על התפיסות השונות שנכחו ביהדות. 	לתת כלים טכנולוגיים ומתודות להתבוננות במציגים ויזואליים.	Google&art הרצאה – ד"ר גיא שטיבל	מאין יבוא האור? - בין חומר לרוח ביהדות. חנוכה: מקרה בוחן התרבות היהודית מוכרת לנו בעיקר כתרבות של רוח. מה מקומו של החומר ביהדות לאורך ההיסטוריה, ומהו היחס בין חומר לרוח בחיינו אנו? חנוכה וגלגוליו הוא מקרה מבחן מעניין לבחינת שאלות אלו. במפגש, נצא למסע אינטלקטואלי וחווייתי שיחשוף אותנו לתרבות החומר בעולם העתיק, נקפוץ מאות שנים קדימה ונתוודע לסיפוריהן של חנוכיות שונות באמצעות כלי התבוננות וחקר, שנוכל ליישם בכיתה ביחס לפריטים חומריים וויזואליים שונים, ונסיים במקורות שמאירים את היחס בין חומר לרוח באור שונה.	3

4	עבודה עם פרקי אבות כיצירה כוללת. ההקשר הספרותי וההיסטורי של פרקי אבות.	פרקי אבות. אתרים העוסקים בפרקי אבות ובהוראתם. Nearpod	לעבוד עם יצירה שלמה מחוץ לספר הלימוד. לתרגל למידה משולבת – סינכרונית וא-סינכרונית.	להכיר את המסכת, כחלק מן המשנה וכנפרד ממנה. לראות את המסכת כספר שלם ולא רק כאוסף ציטוטים בספר הלימוד. להעמיק הקשרים היסטוריים, מחשבתיים ואקטואליים של המסכת.	א-סינכרוני	11/11/21 - 06/12/21	פרקי אבות – טקסט והקשר	3
4	עבודה על משניות מתוך פרקי אבות במבט ערכי-אישי. היכרות עם גישות שונות להוראת פרקי אבות. בניית מערך שיעור על משנה שמעוררת התנגדות.	פרקי אבות. אתרים העוסקים בפרקי אבות ובהוראתם. Mentimeter Googleslides. קטעים מספרו של פרופ' דניאל בויארין, "הבשר שברוח".	לטפח את היכולת לצרוך משאבי רשת באופן ביקורתי.	להעמיק את ההיכרות עם פרקי אבות. לעמוד על המורכבות הערכית שבמסכת. לחדד את היכולת להשתמש בפרקי אבות לדיון בשאלות ערכיות מורכבות. לטפח את היכולת לצרוך משאבי רשת באופן ביקורתי.	א-סינכרוני	07/12/21 – 18/12/21	פרקי אבות – צריכה ביקורתית והוראה באמצעות סיפור	4
2	עבודה מסכמת בעקבות המשימות הסינכרוניות. התנסות ראשונית במבט על ספרות האגדה.	פרקי אבות. סיפור רבי יהודה הנשיא ועבריין השמיטה.	לפתח את יכולות ההוראה של מסכת אבות.	לסכם את הלימוד במסכת אבות. להכנס אל תוך העולם של אגדות חז"ל.	סינכרוני	20/12/21 20:30-22:00	מפרקי אבות לספרות האגדה	5
4	התנסות בספר האגדה המקוון. בניית דף מקורות מקוון סביב סיפור אגדה וקבלת משוב עמיתים. רקע לספרות חז"ל וספרות האגדה בפרט. היכרות עם מקורות מקוונים שיכולים להיות לעזר בהוראת האגדה.	ספר האגדה המקוון. סרטון הדרכה. GoogleDocs	לרכוש כלים לנגישות כללית ודיגיטלית לספרות האגדה. להעמיק את היכולת להעברת שיעורים במתכונת היברידית.	לחזק את הידע על ההקשר הריאלי של האגדות. להתנסות בלימוד של אגדה באוריינטציה של הוראה.	א-סינכרוני	21/12/21 – 03/01/22	סיפורי חכמים	6
4	ניתוח סיפור אגדה חז"ל בבחירה אישית.	סיפור "ר' זירא והבריונים" וניתוחו בידי פרופ' אדמיאל קוסמן. פלטפורמות להכנת סרטונים.	לטפח את המיומנויות של קריאה ספרותית באגדות חז"ל. לתרגל הוראה בעזרת סרטוני תלמידים.	להכיר את הקריאה הספרותית של אגדות חז"ל. לחדד את ההבחנות הסוגיות באגדות חז"ל. להעמיק את ההבנה של מושגי יסוד.	א-סינכרוני	04/01/22 – 18/01/22	ניתוח אגדות חז"ל	7

3	נפתח בסרטון היתולי קצר על המדרש (של ג'קי לוי). ונעבור לראות בהרצאה של פרופ' אביגדור שנאן מהו מדרש? ומה מדרש מבקש לעשות? נכיר דוגמאות לדינמיקה מדרשית ולימוד ולסיום ננתח מדרש ונערוך רפלקציה על לימוד היחידה.	פרופ' יונה פרנקל – מה נדרש ממדרש? פרופ' אביגדור שנאן – הבחנה בין ספרים הנקראים מדרש לטכניקה המדרשית. קטעי מאמר, סרטונים וגליונות יחסים.	להתנסות בלימוד מדרש. לפתח את המיומנויות הייחודיות הנדרשות בלימוד מדרש.	להבין - מהו מדרש? להדגים כמה מתודות ללימוד מדרש.	א-סינכרוני	19/01/22 02/02/22	המדרש – בין פרשנות ליצירה	8
2	מפגש מקוון שיצרף לימוד של טקסטים העוסקים בלימוד משותף עם התנסות בלימוד משותף והיכרות עם מתודות שונות ללימוד בסגנון 'חברותא'. במהלך הלימוד המקוון תינתן מטלה אישית קצרה.	סיפור רבי יוחנן וריש לקיש מהתלמוד הבבלי, מסכת בבא מציעא; סרטונים; פרשנות מחקרית על הסיפור; Fakebook.	פיתוח המיומנות ללמד בכיתה ומרחוק במתודה של חברותא.	ללמוד מקורות חז"ליים העוסקים בדיאלוג ובלימוד ביקורתי משותף.	סינכרוני	מפגש סינכרוני: 7/02/22 20:30-22:00	למידה בחברותא	9
2	סיכום ודיון בשאלות והערות על התכנים והמתודות. מחשבות להמשך.	סל"ב. מגוון טקסטים וכלים מקוונים שנעשה בהם שימוש במהלך הקורס.	לאגם את המיומנויות השונות שנלמדו בקורס.	לערוך רפלקציה על התכנים ועל המתודות ולתכללם. ללבן שאלות והערות המשתלמים.	סינכרוני	21/02/22 20:30-22:00	מפגש מסכם	10
3	בחירה אישית של יצירה אמנותית וקישורה לטקסטים מהתכנית והצגת מערך שיעור להוראת הטקסט והיצירה.	Powerpoint מאגרי תמונות	אגדות חז"ל מתכנית הלימודים.	לאפיין דמויות בספרות חז"ל דרך אמנות. לפתח מיומנויות של הוראה בעזרת יצירת אומנות, בדגש על הוראה מקוונת וכלים דיגיטליים מותאמי גיל.	א-סינכרוני	- 03/02/22 16/02/22	הוראה באמצעות יצירות אומנות	
3	הוראה דרך טקסטים חז"ליים בגילאי ביה"ס יסודי כאפשרות פדגוגית להוראת החגים, בצד דרכי הוראה אחרות. היחס בין טקסט לטקס.	טקסטים בתר-מקראיים על חגים. Sefaria	לפתח את היכולת להכנת דפי מקורות מקוונים ושיתופיים.	להכיר את החגים המקראיים בהקשרם החז"לי. לעמוד על הפוטנציאל הפדגוגי הטמון בטקסטים ככלי להעמקה בתכני החגים.	א-סינכרוני	- 17/02/22 03/03/22	הוראת חגים דרך טקסטים	

	בחירת טקסט מתוך מבחר והצגת דרך פדגוגית להוראתו.								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

יתכנו שינויים בתכנית ההשתלמות.
על המשתתפים להיות נוכחים בכל המפגשים שיתקיימו, ולבצע את המשימות המתוקשבות על מנת לקבל אישור השתתפות המוכר לגמול.

רשימה ביבליוגרפית:

אביגדור שנאן, "אדם ועולמו: מבוא לספרות האגדה", שיעור מס. 1: https://www.youtube.com/watch?time_continue=897&v=fSkdOySVZgk
דניאל בויארין, "לימודי התלמוד כביקורת תרבות", בתוך הנ"ל, **הבשר שברוח: שיח המיניות בתלמוד** (מאנגלית: עדי אופיר), תל-אביב, תשנ"ט.
סרטוני חל"ד על מדרש: <https://www.youtube.com/watch?v=ADjHllzqFD4&t=2s>

מטלת סיום:

בחירת מקור אחד מתוך המקורות שבתכנית הלימודים ובניית יחידת הוראה המשלבת כלים טכנולוגיים.
היבט תכני - המצגת תכלול התייחסות לחיבור שממנו נלקח המקור, הסבר על הדמויות שבמקור, ביאור מילים קשות או למושגים
היבט פדגוגי - התייחסות לשאלות ערכיות ואקטואליות שביחס אליהן ניתן להסתייע במקור; בניית מערך שיעור קצר על המקור; הטמעה של חומרים מקוונים העשויים לסייע בהוראת המקור.
תאריך הגשת המטלה: 21/03/22.